

GAZETA NARODOWA

Wydawca: Dr. Aleksander Vogel.
 Redakcja: ul. Kopernika 7. I piętro
 otwarte od 10—12 rano i od 6—6 wieczorem.

OGŁOSZENIA I PRZEDPŁATE przysługują we Lwowie: Administracja Gąsienicy Narodowej ul. Bał. Ludwika 1. 3; w Paryżu: G. Adam Chobotowski 80 rue de Varenne Paris; we Wiedniu: Haasenstein & Vogler (Otto Mass) Wahlfischgasse 10 — Kadełk Mosse S. ilertstraße 2 — A. Oppelk Gränergasse 12 — M. Duerks Nachf. Max Angenfeld & Kn. in den Lechner Wollzeile 6 — Schallek Wollzeile 11 i 12 Danneberg, I. Wollzeile 19; w Hamburgu: A. Meiner; w Frankfurcie: M. Haasenstein & Vogler; G. L. Danneberg & Comp. w Warszawie: Reichmann & Freuder.
 CENA OGŁOSZEN: ogłoszenia zwykłego na jedno miejsce wiersz drobnym drukiem lub jego równoważnik 10 ct. — Nadzwyczajne za wiersz lub jego równoważnik 20 ct. — Główny ogłoszeniowy za wiersz lub jego równoważnik 30 ct. — Prywatna korespondencyjna 2 ct. od wiersza. — Kartki korespondencyjne dla drobnych ogłoszeń 50.

Numer kosztuje 6 ct.

wychodzi w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincyi o godzinie 7 wieczorem.

BIURA REDAKCYI: ul. Kopernika 7. I piętro otwarte od 10—12 rano i od 6—6 wieczorem.

Redaktor: Dr. ALEXANDER VOGEL.

BIURA ADMINISTRACYI: ul. Karola Ludwika 3. I piętro otwarte od godz. 8 rano do 7 wieczorem bez przerw.

Dla obrony ziemian.

Lwów 9 czerwca.

Gdy stało się pewnem, że krakowski Bank dla handlu i przemysłu z objęciem uposażkowania interesów gal. Banku kredytowego, stałoby jednocześnie filią swoją we Lwowie, powitaliśmy powstanie nowej tej instytucji z niemałym zadowoleniem.

Krakowski Bank dla handlu i przemysłu opiera się na statucie o nader szerokim działaniu. Rzecz można, że nie ma w kraju instytucji drugiej, której agendy są i tak rozległe i rozmaite i wnioskujące w stosunki i potrzeby ekonomiczne kraju, jak właśnie zachodzi to we wspomnianej instytucji. — Filia więc krakowskiego Banku dla przemysłu i handlu, otwarta ma szerokie pole do działania w kraju, a zwłaszcza nowej swej siedzibie we Lwowie. I o tem to działaniu w chwili obecnej i w przyszłości, pomówić dziś zamierzamy.

Pod względem kredytu długotrwałego, a więc hipotecznego, jak niemniej pod względem wekslowego kredytu handlowo-przemysłowego — zdrowe potrzeby są w kraju zupełnie zaspokojone. Tak samo ma się rzecz z kredytem dla osób moralnych, jakoto powiatów, gmin, stowarzyszeń, spółek itd.

Potrzeby kredytu włościańskiego znajdują już znaczne zaspokojenie w towarzystwach zaliczkowych, w Banku krajowym, a reszta akcyja Wydziału krajowego jest wdronąją celem tworzenia kas Raiffeisenowskich.

Natomiast w stosunkach naszych dwa działy stoją odległymi, a raczej dają możność wyszykowania i lichwiarzom do niszczenia ziemian naszych — a są nimi: brak instytucji, która by udzielała zaliczek na plody rolnicze i brak instytucji, która by się zajęła handlem, względnie pośrednictwem w sprzedaży tych plodów poza granicami kraju.

Założyciele Banku rolniczego i Towarzystwa handlowego we Lwowie, tworząc te instytucje, mieli właśnie te dwa działy na oku. Jak wiadomo, Bank rolniczy operując funduszami jedynie z opłat udziałów powstałych, walczył zawsze a walczy i dotychczas z brakiem kapitału akładowego a stosunkowo zbyt wysokimi kosztami administracji, Towarzystwo zaś handlowe prowadzone było od pierwszej chwili po dyletancko.

Mały więc rozwój i działalność Banku rolniczego i cicha likwidacja Towarzystwa handlowego, nie mogą służyć za argument, że działy operacji finansowych, o których mówimy, bądź to nie mają warunków bytu u nas, bądź to wręcz nie następują korzyści.

Tak stanowczo nie jest i być nie może, jeśli się zważy na wielkość i znaczenie naszej produkcji rolniczej pod względem wywozu poza granice kraju.

Wolni od wszelkich uprzedzeń lub antagonizmów wyznaniowych, uprzytomnijmy sobie tylko robotę naszych pośredników, a nie rzadko i kupców, wyznania mojżeszowego. Do

jakiej miary wyszykiwany jest przez nich rolnik, który zmuszony jest częścią swego zboża sprzedać przed zbiorami, to chyba wiadomym jest wszystkim. Nie tajną jest także robota tych kilku faktorów we Lwowie, nazywających się szumnie agentami, którzy specjalnie zajmują się handlem obmielu. Wyszukują oni producentów krajowych w sposób bezczelny, tworząc spółkę cichą a równocześnie liczącą się pozornie pomiędzy sobą. Ludzie ci, którzy żyją chlebem naszym, gotowi są zawsze i wszędzie skrzywdzić producenta krajowego na korzyść spekulanta obokrajowego. Oni to mają całą organizację pod względem telegraficznych wiadomości, poleceń kupna z rzekomo oznaczoną ceną lub odwołania wszelkiego zakupu, za pomocą których to telegramów, przy chwiejnych zresztą cenach chmielu, wyszukują w najohydniejszy sposób naszych producentów. Tak samo ma się z wszystkimi innymi płodami rolniczymi a w szczególności z rzepakami, koniczem, grochem, fasolą, makiem, które to plody mają tylko specjalnych odbiorców po za granicami kraju, a więc konkurencyjną ograniczoną.

Do wyszykiwania producentów naszych przez pośredników i kupców, przybywa jeszcze i ta okoliczność, iż nie cieszą się ci panowie w regule zaufaniem u wielkich obokrajowych firm, stąd produkt nasz przechodzi w regule przez kilka rąk, zanim dojdzie do właściwego odbiorcy, to jest konsumenta. Z jak wielką szkodą dla producenta naszego dokonują się cały ten proces handlowy, udowodniać, zdaje się, nie potrzebujemy. Ileż to razy zdarza się, że wielkie firmy pozakrajowe, nie robią interesów w Galicji tylko dla tego, że tutajjsi oferenci nie dają im dostatecznej gwarancji pod względem uczciwości!

Wystąpienie więc takiej firmy jaką jest Bank krakowski na targu światowym, ujęcie przeto do pewnej miary przez tę instytucję handlu płodami rolniczymi, — głęboko przeświadczeni jesteśmy — oddałoby naszej produkcji rolniczej i samej instytucji niepospolite korzyści.

Wyrażając przeto nadzieję, że filia krakowskiego Banku dla handlu i przemysłu a zwłaszcza znany z swej gorącej miłości dla kraju dyrektor Binder, zajmie się sprawą handlu płodami rolniczymi w kraju. — Nie zapoznajemy bynajmniej trudności, jakie się ze sprawą tą łączą. W pierwszym rzędzie widzimy te trudności w walce konkurencyjnej z naszymi agentami handlowymi wyznania mojżeszowego, której znaczenia i niewybredności środków działania nie przeczyjemy. W drugim rzędzie wiemy i o tem, że producenci nasi nie zawsze bywają akuradni w spełnianiu przyjętych na siebie zobowiązań, co więcej, dla wygody lub wskutek pewnej lekkości chętniej wchodzi w interes z chałatowcem, który umie zawsze było wyrozumiałym za dobrą zapłatą, niż z instytucją, domagającą się kupieckiej dokładności.

Mimo to jednak twierdzimy, że dla instytucji poważnej stoi otworem wdzięczne

pole do działania w kierunku pośrednictwa i handlu płodami rolniczymi, a jako taką instytucję chcemy uważać filią krakowskiego Banku dla handlu i przemysłu we Lwowie.

Zajścia w Paryżu.

We wtorek 13 bm. ma się już odbyć rozprawa karna przeciw br. Christianiemu, który wywołał skandal w czasie wyścigów w Autenil. Czy mniej więcej równocześnie i inni więzieni zostaną przed sądem policyi poprawczej postawieni — nie wiadomo. Artykuły kodeksu, jakie będą zastosowane są następujące: Art. 209: „Wszelki atak i wszelki opór czynny wobec władzy publicznej, oficerów i agentów policyi administracyjnej lub sądowej, działającej w wykonywaniu prawa, lub z rozkazu władzy, stanowi, stosownie do okoliczności, zbrodnię lub przestępstwo buntu” — oraz art. 211: „Jeśli buntu dopuściło się zbrojne zebranie, od trzech osób do dwudziestu inclusive, karą ma być więzienie ciężkie; jeśli broń nie była użyta, karą ma być zwykłe więzienie od sześciu miesięcy do dwóch lat”. — Cięższą karę oznacza kodeks na przestępstwo popełnione przez Christianiego. Artykuł 228 postanawia: „Každy, kto choćby bez broni i bez zadania rany, uderzyłby urzędnika podczas wykonywania jego funkcji, albo popełniłby wobec niego jakikolwiek gwałt czynny, będzie karany więzieniem od dwóch do pięciu lat. Winny może być nadto pozbawiony wymienionych w art. 42 praw cywilnych i politycznych na przeciąg najmniej pięciu, a najwyżej dziesięciu lat, licząc od dnia w którym rozpoczął karę”.

Rodzina Christianiego miała ponieść znaczne straty na bankrocie panamskim, mimo to jednak jest jeszcze bardzo zamożną. Baron Ferdynand Christiani miał opinię człowieka o temperamencie spokojnym. Elegancki, bez brody, z jasnymi włosami, ukończony prawnik, nie odbywał służby wojskowej.

Że rzucenie się Christianiego z laską na prezydenta Rzeczypospolitej zasługuje na bezwzględne potępienie — to nie ulega najmniejszej wątpliwości. A nadto zamiast w czemkolwiek przynieść zwrot na lepsze, umożliwił bezwarunkowo stanowisko panamistów i oportunistów, utosamiających się z rzeczywistością.

Dupuy bowiem, który rządzi się zasadą, że najlepszym środkiem zasłonięcia się jest atak — laską br. Christianiego, która spożyła na cylindrze pana Loubeta, uznał dla siebie za upragnioną sposobność.

Słów kilka objaśnienia należy się uchwałom ministerstwa, o których telegram doniósł. Gabinet p. Dupuy postanowił:

Dać dymisję generalnemu adwokatowi Lombardowi za to, że podczas procesu Derouleda pozwolił oskarżonemu i świadkom wspomnieć o udziale Loubeta w zabiegach, aby panamistów uchronić od sądu i kary.

Wytoczył śledztwo dyscyplinarne Tardifowi, sędziemu apelacyjnemu, który przewodniczył owej rozprawie sądowej.

Wznowił śledztwo karne przeciw Esterhazemu.

Rozpoczął śledztwo karne przeciw generalowi Pellieux, iż nieprawidłowo przeprowadził śledztwo przeciw Esterhazemu.

Dziewięć dywizyj piechoty (brygada generala Rogeta) wysłał na stały pobyt do Orleanu.

Wreszcie wytoczył sprawę karną generalowi Mercierowi za to, że jako minister wojny w 1894 r. nadużył swych obowiązków i przedłożył sędziom Dreyfusa dokumenty, nieznanne ani obrońcy, ani pod sądemu. Rozpoczęcie takiego śledztwa zależy od uchwały obu izb, poczem sądzi byłego ministra senat, zmieniony w trybunał stanu.

Nie ulega wątpliwości, że przedłożenie sędziom dokumentów, nieznanych stronie i obrońcy, tworzy ciężki przestępstwo. Ale równocześnie zachodzi pytanie, czy general Mercier działał sam na własną rękę, czy też po porozumieniu się z prezesem ministrów, którym wtedy był tenże sam Dupuy? Pytanie też, czy go nie skłoniła do tego kroku ważna racya stanu, która w sprawach państwowych wiele usprawiedliwia, a jeszcze więcej objaśnia.

W końcu popiech, z jakim Dupuy chciał byłego kolegę oddać właśnie teraz pod sąd, wygląda tak, jak gdyby wobec ponownego procesu Dreyfusa przed sądem wojennym w Rennes, dreyfusisci chcieli usunąć najważniejszego świadka, a zarazem wyrzucić nacisk na członków sądu wojennego, aby koniecznie uwolnił Dreyfusa.

Dyplomacya europejska a chińska.

Lwów 9 czerwca.

Głównem znaczeniem dzisiejszych dziejów i polityki Starego świata jest pasowanie się Anglii i Rosyi o przewagę wpływu w Pekinie. Przebiegu zaś tej walki, choć nie krwawej, ale niemniej przeto zaciętej i groźnej, zrozumieć niepodobna, jeżeli się nie wglądnie w stosunek dyplomacyi chińskiej do europejskiej.

Posłowie państw obcych w Pekinie, żadnej nie mają komunikacyi z dworem chińskim. Audyencye formalistyczne, nie więcej. I to musiała Europa długo borykać się z butą chińską, zanim wymogła, że audyencye te w jako tako godziwy sposób się odbywają. Posłowie udają się ze swymi świtami do jednej z hal cesarskiego pałacu, skąd ich po jednem, albo wszystkich razem wprowadzają umyślni dostojnicy do sali tronowej, w której cesarz nieruchomie siedzi na podwyższeniu, i na głębokie ukłony posłów ledwo dostrzegalnem skinieniem głowy odpowiada.

Posel odzyskuje przemowę w swoim języku narodowym, poczem odczytane zostają tłumaczenia w języku chińskim i w mandżurskim,

urzędowym języku panującej obecnie dynastyi.

Następnie dyktury minister bierze oryginalną przemowę z rąk posła, idzie ku cesarzowi bijąc ciągle pokłony po stopniach, wreszcie składa go na niskim stołku koło cesarza i przykłada. Cesarz szepce ministrowi cicho słowa grzeszności i uznania, które następnie minister posłowi zanosi — i koniec audyencyi. Niema żadnych recepcyj w dworze, na którychby posłowie obcych monarchów mogli poufaie rozmówić się z cesarzem — więc też audyencye owe są próżną formalnością.

Wszystkie interesy między poselstwami a władzami chińskimi załatwia cunghlijamen, chiński ministerstwo spraw zagranicznych — ale i to jest tylko ustępstwo, do którego rząd chiński w r. 1861 zmusiła krwawa wyprawa anglo-francuzka po zajęciu Pekinu. Cunghlijamen liczy obecnie dziesięciu członków. Przy każdej rozmowie z jakim posłem obcym jest — prócz pisarzy i służby, roznoszącej herbatę, słodycze i fajki — trzech członków cunghlijamenu; co naturalnie — i z umysłu zarządził tak Chifozycy — utrudnia wszelkie stałe porozumienie, tem bardziej, gdy wszyscy trzej radząby kończyć na pogodance, i odpo — jedzialność jeden na drugiego spycha. Siedmiu członków cunghlijamenu należy oraz do „czunozycy” tj. złożonej z siedmiu członków najwyższej Rady stanu i najwyższego w Chinach urzędu, który codziennie od godz. 3 do 5 rano odbywa swoje posiedzenia w obecności cesarza.

Przeważną część urzędników, kierujących zgraniczonymi sprawami Chin, zna tylko stusunki własnego kraju. Znajomość Europy i praktyka w europejskich stosunkach politycznych, budżetowy, wobec panującego w cunghlijamencie ducha, niemożliwość i niemożliwość. Calej europejskiej pojmowanie świata jest Chińczykom zupełnie obce. Historia i geografia, owoce umiejętności, wpływ opinii publicznej i prasy, urządzenia parlamentarne, są to dla Chińczyków słowa bez treści. Chińczyk nie zna i nie chce też poznać świata europejskiego.

Więc też członkowie cunghlijamenu — z wyjątkiem korespondencyi pisemnej i niektórych formalnych wizyt, spowodowanych pewnymi okolicznościami — nie utrzymują żadnych stosunków towarzyskich z obcymi posłami, których tylko raz na rok przy urzędowym bankiecie widują. Ten lub ów z tych chińskich mężów stanu przyjmie niekiedy zaproszenie do posła; ale toby częściej zaglądał do domu Europejskiego, naraziłby się na podejrzenie. Rzecz naturalna, że niżej urzędniczy stosują się do postępowania sfer górnych, i zbliżyli się do nich niepodobna. Ale taksamo postępują wyższe klasy chińskie z będącymi w służbie chińskiej Europejczykami, chociaż ich przy swojej wierności nieocenione oddają usługi krajowi.

Tak więc prawie zupełnie, poza czynnościami urzędowymi, odcięci od stosunków towarzyskich, które w innych krajach służą do

47

Jakobina Vanesse.

Powieść
WIKTORA CHERBULIEZ.

(Ciąg dalszy.)

Katarzyna była brzydka, ale niektóre jej towarzyski posiadały buziaczki wcale ładne lub przyjemne. Nigdy żadnej z nich nie przyszła myśl kokietowania swego nauczyciela, gdyż czuły instynktownie, że były prostymi, nieokrzestanymi wieśniaczkami, które on pragnął okrzestować i uczyliwizować.

Jakkolwiek pan Saintis odczuwał przyjemność w dręczeniu swych uczennic i wyprawianiu im scen tragicznych, w rzeczywistości jednak był z nich zadowolony.

Nauczyciel i nauczycielka szkoły elementarnej, którzy na żądanie pani Sauvigny uczyli je nut i początków śpiewu, dali im początki dobre. Uczenie pod kierunkiem zdolnego nauczyciela uczyniły postępy tak wielkie, że pan Saintis postanowił pochwalić się niemi.

Wiedząc, że w dniu trzecim sierpnia pani Sauvigny rozpoczyna trzydziesty siódmy rok życia, a dziesięć lat w tymże miesiącu otworzyła swój przytułek, postanowił uczcić to dwie rocznice publicznym występem swych uczennic i zarazem okazać, co wespół zdziałała dobra metoda i biegły w swym fachu nauczyciel.

W tym celu skomponował kantatę w stylu jasnym, łatwym i od początku lutego uczył jej swe uczennice.

Teraz stał się jeszcze więcej wymagającym i surowszym

Pani Sauvigny była przekonana, że jakikolwiek zajęcia, pozwalające pannie Vanesse, zapomnieć o sobie, byłoby dla niej rzeczą zbawienną i oderwałoby ją od wspomnień bolesnych.

Dotychczas motyle były jedyną jej rozrywką, ale nikt nie poluje na nie zimą...

Ponieważ dawniej grywała na fortepianie i śpiewała, więc pani Sauvigny usiłowała nakłonić ją do wznowienia pracy w tym kierunku. Jakobina usłuchała jej rady i gdy pewnego wieczora śpiewała romans Szuberta, a pani Sauvigny unosiła się nad jej czystym głosem, wszedł do salonu pan Saintis.

Gdy skończyła, wielki sędzia uczynił uwagę:

— Panna Vanesse posiada głos bardzo

piękny, ale nie ma pojęcia o emisji tonów. Kto panią uczył śpiewać?

— Moja nauczycielka, panna Brehms — odrzekła Jakobina.

— Panna Brehms śpiewała jak gęś — zauważył pan Saintis.

— Niech pan wierzy, że była to jej najmniejsza wada...

— Jak pan sądzi — odezwała się pani Sauvigny — możeby to dobrze było, gdyby panna Vanesse uczęszczała na kursy pańskie, chociażby tylko jako asystentka?

A gdy on nie odrzekł, zwracając się do Jakobiny, dodała:

— Podobna się pani ten projekt?

— Zgodzę się — odrzekła panna Vanesse — jeżeli zaproponuje mi pan Saintis.

— Uczyni mi pani zaszczyt asystowania na mych kursach? — chłodno zapytał mistrz. Widocznie pragnął, by odmówiła lecz Jakobina przyjęła propozycję.

Następnego dnia niespodziewane jej przybycie do kiosku sprawiło wielkie wrażenie.

Często rozmawiano o niej i nazywano ją „panną, która chciała się zniszczyć”.

Wszyscy byli niezmiernie ciekawi zobaczyć ją z bliska. Czy to pewne, że ma nos w środku twarzy?...

Gertruda, która jej nigdy nie widziała, ze zdziwieniem stwierdziła, że ta bohaterka

jest blondynką i ma oczy szare; nie tak wyobrażała sobie pannę pragnącą się „zniszczyć”. Zoe wpatrywała się w nią, szukając śladów rany tragicznej, a melancholijna, dobra romantyczna Katarzyna, zazdroszcząc jej piękności myślała:

— Gdybym była do niej podobną, kto wie?...

Pan Saintis pierwszy raz spostrzegł, że utracił władzę nad swymi uczennicami, że Marta, Celina i Germana dzieliły swą uwagę pomiędzy nauczyciela, a przybyłą i słuchając go tylko jednym uchem.

Ażby przywołał je do porządku, doś mu było rozgniewać się; lecz tym razem powstrzymał się od gniewu, nie wybuchnął, nie wyprawił im sceny tragicznej.

Przez cały kwadrans udawał zrezygnowanego, poczem powstał nagle, podszedł do siedzącej na estradzie panny Vanesse i zaczął do niej mówić po cichu, lecz z ożywieniem.

Chętnie się bystrym wzrokiem Gertruda zauważyła, że panna Vanesse na chwilę zmieszała się, poczerwieniała, namarszczyła brwi, zagryzła wargi, lecz tłumiąc w sobie gniew, uśmiechnęła się uprzejmie i pochyliła głowę na znak zgody.

Wkrótce dowiedziano się, o co chodziło.

Panna Vanesse podeszła do brzegu estrady i rzekła z uśmiechem:

— Mówią mi, że spoglądacie na mnie jak na zwierzę ciekawe i dlatego jesteście rozstrągnięte. Ponieważ pragnę, byćście korzystali z lekcyi, więc odchodzę.

I lekko skinąwszy głową, opuściła salę.

— Chciał wyrządzić mi szczykanę — myślała, odchodząc. — Pragnął wywołać we mnie gniew; ale nie zna mnie jeszcze. Lecz jaki on ma zamiar? Co ma do zarzucenia mi?... Coś w tem jest!

Przypomniała sobie, że kilka razy przeszkodziła mu w poufnej rozmowie z panią Sauvigny i że nie umiejąc — jak ona — panować nad zębami, okazał wyraźne niezadowolnienie.

Następnie przypomniała sobie różne inne drobne wypadki, do których nie przywiązywała znaczenia — i wyprowadzając z nich wniosek niekorzystny dla nich obojga, postanowiła odtąd obserwować go uważniej.

Z pewnością było w tem coś!

Od tej chwili badawczy jej umysł znalazł zajęcia.

(C. d. n.)

zaznajomienia się ze stosunkami krajowemi i rozszerzenia swego wpływu — posłowie państw obcych nie wiele więcej wiedzą o stosunkach chińskich, niż Chińczycy o europejskich, a jeżeli kto zjadł szkoda ponosi, to Chiny. Chyba że który tak długo przebywa w Chinach, jak były poseł niemiecki Brandt.

Wielki mur, którym się niegdyś Chiny opasały od hord Azji środkowej, rozpada się zwolna, ale ciągle zwarty stoi jeszcze mur zakamieniałości umysłowej i separacji towarzyskiej, z poza którego polityka chińska uraga wpływom dyplomacji europejskiej. O absolutną niedostępność chińszczyzny o litykowały opór przeciw napływowi ducha europejskiego musi się rozbić wszelka polityka, która nie tak, jak rosyjska, na wszelkie sprzeciwianie się fizyczną przemocą odpowiada.

Przyjaźnielska perswazyja nigdy nie zdolała stalego wpływu uzyskać w Chinach, i dopóki Chińczycy pozostaną Chińczykami, tylko przewaga fizyczna przemówi do ich rozumu i skłoni ich do ustępstw. Jeżeli przewaga wpływu politycznego w Azji wschodniej wymknęła się z rąk angielskich, to dlatego, że Anglia nie lubi od słów przechodzić do czynów, a nawet inaczej postępować nie jest w stanie, o czem też wie chyba dyplomacya chińska. Ten stan rzeczy bardzo niepokoi Niemcy, którym w Azji wschodniej latwo by się ostał obok Anglii, ale nie wobec przewagi rosyjskiej.

Poważne dzienniki niemieckie oieszczają się wprawdzie, że Japonia, przetrworzywszy się w znaczną siłę lądową i morską, stała się nowym i poważnym w polityce wschodnio-azyjskiej czynnikiem, ale oż, kiedy niewiadomo po czyjej stronie. Niemcy preparaty ostatnimi laty swoje pretensje w Azji wschodniej; Francya posuwając się od południa ku Yangtsekiangowi, może się stać niebezpieczną dla planów angielskich. Ale koniec końców, o przyszłości Chin stanowi wielki, a nieubłagany, antagonizm interesów angielskich i rosyjskich. Tak zaś, jak obecnie rzeczy stanęły, muszą się Chiny przedewszystkiem liczyć z Rosją.

Od dwustu lat Rosya poządlwym okiem patrzy ku Oryentowi tureckiemu, ale widząc, że tam się teraz rozszerza nie zdola, szuka odweu w Azji środkowej, a przedewszystkiem wschodniej, gdzie toczono wewnętrznym rozkładem Chiny żądne oporu stawiać nie mogą. Do tego czasu dyplomacya rosyjska nie występywała stanowczo w Pekinie i jakkolwiek ani tak uprzejmą i do ustępstw skłoną nie była jak angielska, wszakże czyniła to w formie umiarkowanej i zgodliwej. To się wszystko zmieniło od czasu, gdy wojna chińska japońska wykazała taką militarną nieudolność Chin, że się Rosya zdumiała.

„Rosya — powiada Post, organ dyplomatów pruskich — ciągle wyprawia siły wojenne do wschodniej Azji, ma tam już około 80 000 wojska lądowego i floty, zdaniem znawców, najsilniejszą, jaka się kiedykolwiek na owych wodach zebrała. Na tej fizycznej przemocy oparta, Rosya dokumentuje obecnie, jako postanowiła objąć opiekunstwo nad państwem chińskim, zanim wedle wszelkich form obejmie sukcesyę!”

Uwolnienie od podatku gruntowego.

Ustawa z 23 maja 1888 pozwala władzom skarbowym w niektórych wypadkach uwalniać role od podatku gruntowego.

Wskutek jakichś nadzwyczajnych katastrof w przyrodzie mogą czasem kamienie lub piasek zasypać grunt uprawny i obłożony podatkiem, warstwa tak gruba, iż choć poклад urodzajnej gleby niezupełnie niszczy się, to jednak, aby grunt ten mógł znowu dawać jakie plony, trzeba na niego zwieść nowej ziemi, albo wywieść z niego naniesione kamienie i piasek. Przypadki takiego przemijającego wyjątkowego, jeżeli zachodzą warunki ustawy z 23 maja 1888, rejestruje kataster podatku gruntowego. Aby tak wyjątkowy grunt mógł być wpisany do rejestru katastralnego, musi to zasypianie gruntu być tak wielkie, iżby można się było obawiać, że grunt nie wyda żadnych plonów, ani w tym roku, w którym zamulenie go piaskiem lub zasypianie kamieniami nastąpiło, ani w następnym.

Drugim warunkiem jest to, aby taka klęska gospodarza była o tyle wielka, iżby się nie dawała usunąć zwykłym w gospodarstwie nakładem pracy.

Do rejestru ewidencyjnego nie będzie natomiast włączony taki grunt, który wprawdzie na dwa lata co najmniej został wyjątkowo i nie można go zwyczajnymi gospodarczymi środkami pozyskać na nowo urodzajnym, ale w obliczeniu katastralnego dochodu z niego wzięto już na uwagę fakt, iż peryodycznie podlega takim klęskom czy to z przyczyn klimatycznych, czy miejscowych n. p. grunt nadbrzeżny.

Wyjątkowemu gruntowi z innej przyczyny a nie zasypiania kamieniami ani piaskiem, nie daje powodu do wzięcia gruntu do rejestru.

Grunt w opisany już wyżej sposób zasypiany, ma być wolny od podatku gruntowego

tylko lat, ile przeważnie wykażą dochodzenia przeprowadzone u ogółu właścicieli gruntów dotkniętych klęską, że minąć musi, zanim gruntu będzie mógł dawać gospodarce plony. To też obliczając czas tej wolności od podatku nie należy brać w rachubę ani tego, że rolnik chce wyłożyć znaczniejszy koszt od rasu i grunt oczyścić, ani tego, iż rolnik po nad potrzebę zwleka z oczyszczeniem. Jeżeli dotkniętymi klęską zostały role, łąki, ogrody lub winnice, to wolność podatkowa przeciąga się dla nich po za czas, powyższym sposobem obliczony, jeszcze na dwa lata, a jeżeli to były pastwiska to na rok.

Wolność podatkową należy z reguły rachować od tego roku, który po klęsce następuje, bo za rok klęski, jeżeli plony z gruntu niszczały i tak będzie odpisany podatek za utratę zbiorów.

Tylko wtedy może się wolność podatkowa zacząć od roku klęski, gdy grunt w czasie klęski jeszcze nie był uprawiony, albo nie był jeszcze przeznaczony do gospodarstwa rolnego.

Lasów przepisy o tej wolności podatkowej się nie tyczą, gdyż w lasach kamienie ani piasek nie przeszkadzają rósł drzewom, a jeżeli tego piasku lub kamieni jest zbyt wiele, to niszczą las zupełnie, a nie na jakiś czas tylko.

Od r. 1888 do 1897 urzędy utrzymujące kataster w ewidencyi zanotowały takie przemijające wyjątkowe gruntu na 22.000 hektarów, które powinny być dawać 205.000 zł. czystego dochodu.

Co czynić z milionami?

Oddawać majątki za życia na cele ogólne — oto co należy czynić milionerowi.

Taką zasadę wypowiada Carnegie milioner amerykański, który się na żelazie dorobił miliardów, a obecnie na starość osiadł w Anglii i uprawia filantropię, pojętą na swój własny sposób.

Zdaniem Carniegiego bogacz jest tylko administratorem majątku, którym Najwyższy rzadził mu każe dla dobra biedniejszych braci. Pogląd to nie nowy. Już go Ojciec wiekościła wypowiedzieli. Z tego dogmatu dobra społecznego, wypływa dla Carniegiego wniosek jeden: należy przeciwdziałać dobroczynności prywatnej a nie podtrzymywać jej. Nie dawać jałmużny, jałmużna bowiem nie podnosi lecz upada, poniża, demoralizuje tego, co bierze, a oszukuje sumienie dającego, bo pozwala mu przypuszczać, że czyni dobre, podczas gdy on nie dobrego nie czyni. Byłoby o wiele lepiej racoać setki milionów do morza, niż rozdawać je po groszu, ludziom leniwym, niemoralnym i pijakom.

Oż tedy ożynie należy, zapyta milioner? Carnegie kreśli piękny plan działalności. Należy zakładać bezpłatne biblioteki publiczne. Opowiada, że w istocie rzeczy zawdzięcza swe powodzenie materialne pewnemu zakonemu cokolwiek, pułkownikowi Andersonowi z Pittsburga. Ten pierwszy, gdy Carnegie był jeszcze biednym chłopcem, wałęsającym się po ulicach, wskazał mu drogę do czytania książek w publicznej bibliotece. Ameryka szczyli się instytutami tego rodzaju.

Milioner Pratt w Baltimore za życia podarował miastu milion dolarów na urządzenie biblioteki publicznej. Dzisiaj bywa tam rocznie 37 tysięcy czytelników! A w roku zeszyłym musiano utworzyć już piątą filię tej wspaniałej instytucji. Takie biblioteki istnieją w Bostonie, w Chicago itd.

W Nowym Jorku milioner Tilden ofiarował miastu pięć milionów dolarów na cel podobny. W tymże mieście istnieje t. zw. instytut Cooperowski, łączący w sobie bibliotekę, oświatelną i uniwersytet popularny, wszystko organizacye darne, urządzone kosztem wielu milionów dolarów.

A następnie należy zakładać uniwersytety. W Ameryce większość tych instytucyj zawdzięcza swe powstanie inicjatywie prywatnej. Senator Standford w Kalifornii zakłada choć uosoił pamięć zmarłego przedwoźnie syna uniwersytet, który pochłonił już 10 milionów dolarów.

To samo dotyczy uniwersytetów ufundowanych przez Rockefellera w Chicago, Vanderbilta w Nashvillu, Harwarda, Hopkinsa itd. Ludzie nierozporządzający kapitałem potrzebny do założenia tak kolosalnej fundacyi, powołują do życia instytucye specjalne. Tak np. w Baltimore małżeństwo Turnhullowie powiększają pewien kapitał na użyczenie synka swego Peroyego przeznaczając odsetki od ofiarowanych pieniędzy dla znakomitych literatów europejskich, których sprowadzać należy corocznie, aby miewali wykłady „o poezyi”. Dalej były kataryniansi zakłada kosztem 6 milionów dolarów jedno z najlepszych na świecie obserwatoryj na górze Hamiltonu pod S. Franciskiem.

A dalej, należy otwierać szpitale, kliniki, laboratoria — instytucye mające na względzie pomoc cierpiącej ludzkości. Tak np. Osborn ofiarował znaczny kapitał na założenie szkoły dla pomocni i dozorczy szpitalnych.

Następnie należy budować gmachy dla zebrań i zabaw ludowych, zakładać parki, fundować kąpiele ludowe, wreszcie otwierać kościoły.

Taki plan nakreślił dla braci swych w Mammonie — milioner amerykański. Są to, jak widać rady „praktyczne” nie utkane z nici poetyckich utopij, a ilustrowane przykładami z życia czerpanymi, z potrzeby życiowej wypływające i dlatego warto je polecić milionerom. Może się dadzą przekonad.

Derby angielskie.

Mylitby się ktoś, myśląc, że największe Derby angielskie, rozgrywane w Epsom, to wyścigi. Nie, to wielkie, uroczyste angielskie święto narodowe.

Jeżeli pogoda dopisze, londyńczycy ruszają istną wędrowną narodów do miejsc, gdzie rozegrać się mają zapasy o honor konia angielskiego. Bo Derby w Epsom, jako wyścig międzynarodowy, dopuszcza na tor konie hodowców wszelkich narodowości.

Tegoroczne, rozegrane przed paru dniami Derby w Epsom było, jak twierdzą zwolenni z siebie Anglii, „typical Derby”. Od wczesnego rana wszystkie drogi, wiodące z Londynu na tor wyścigowy, zapchane były wehikułami najrozmaitszej nazwy, formy i rodzaju. Niczego tam nie brakło: ani wózka zaprzężonego w miniatury osiołka, ani wspaniałych „mail coaches” z londyńskiego West-Endu. Ubożsi sadowili się jak mogli na „oosternogeraach” — przekupnów nowalij i młodych jarzyn. A nad „mail-coachami”, brekami, „four-in-handami” i dorożkami, zaprzężonymi w jasnokoisie szkapiny świeciło przepyszne słońce, pierwsze słońce, rzeo można, w r. b.

Od „Derby” w Epsom zaczyna się wiosna angielska.

Oczywiście arystokracja stawiła się w komplecie, z księciem Walii na czele, o obok arystokracji finans, sztuka, śmietanka i śmietana towarzyszyła.

Ostatnie „Derby” w Epsom skończyło się korzystnie dla stajen angielskich, bo pierwszym był u mety „Flying Fox” księcia Westminsterskiego, za to hodowla francuska poniosła ciężką klęskę, spowodowaną fatalnym wypadkiem.

Już koniec obeszły cały tor, już na linii prostej ukazały się „Flying-Fox” czyli Anglia i „Holocauste” czyli Francya, gdy nagle koń francuski zatrzymał się, jakby piorunem rażony, skreślił się na miejscu i przykłął: złamał sobie nogę w pęcinie. Maleńki dżokej Sloan usnął się szybko przez leś bez szkody dla siebie, a wezwany weterynarz, po dokładnem obejrzeniu konia, celnym strzałem położył kres żywotowi zwierzęcia, które na torze w Epsom walczył za honor stajen francuskich.

Pięćdziesiąt tysięcy ludzi swartem kołem otoczyli właściciela konia francuskiego, p. Brémonda i maleńkiego dżokeja Sloana, pięćdziesiąt tysięcy ludzi jednomyślnie wyrażało tym dwom zawodnikom ubolewanie, ale czy w tem ubolewaniu, jak robak w bujnym kwiecie, nie gnieździło się zadowolenie z wypadku, bo ostatecznie „Holocauste” był groźny dla „Flying-Foxa” — o tem milczą znawcy sero ludzkich w ogólności, a angielskich w szczególności.

Oczywiście najwięcej niepoiesionym był maleńki dżokej amerykański, Sloan, ten sam, który do sztuki wyścigowej wprowadził nową metodę: jeździł niemal na larku końskim. Ten sam, który przed wyścigiem szepczał księcia Walii o niezawodnym swem zwycięstwie. Ten sam, który jest dziś najznakomitszem i najpopularniejszym indywiduum w Anglii całej.

Pijaństwo a pora roku.

Kwestya, w jakim stopniu pijaństwo zawile jest od wpływu czynników meteorologicznych, zajmowało się dokładnie już bardzo wielu uosonych badaczów. Znanym jest ogólnie fakt, iż w krajach zimnych daleko więcej ludzie piją, niż w ciepłych. Od równika do bieguna widzimy, jak pijaństwo się zwiększa stosownie do stopnia temperatury.

Wedle tego możnaby sądzić, że w zimnej porze roku alkoholizm więcej ofiar zabiera, niż w ciepłej. Tymczasem rzecz się ma w istocie przeciwnie, gdyż największa liczba chorób alkoholicznych przypada właśnie na ciepłe miesiące.

W związku z tem znajduje się znany fakt, iż właśnie w strefach gorących używanie napojów wysokowych działa na organizm szkodliwiej i bardziej niszcząco, niż naprzykład w naszym klimacie. Przeciż cielesne i duchowe zwyrodnienie niektórych szczebów wyspiarskich rozpoczęło się od chwili, kiedy poznali alkohol.

Różni uczeni w Sztokholmie, Petersburgu i Paryżu stwierdzili, iż największa liczba wypadków alkoholizmu i „delirium tremens” przypada na lipiec i sierpień, podczas gdy luty i marzec wykazują minimum.

Dane statystyczne berlińskie z ośmiu szpitali obejmują lat dwadzieścia (1878—1898) i wykazują 16.997 wypadków alkoholizmu. Największa liczba przypadała na kwartał od lipca do września, a zatem na czas największych upałów, podczas gdy najmniej przyjęto do szpitala chorych w lutym i w marcu.

Jakże sobie wytłumaczyć to dziwne zjawisko?

Przyjęto przyczyny socjalno-ekonomiczne i przypuszczano, że łatwiejszy zarobek w miesiącach letnich zniewala właśnie niższe warstwy ludności do większych wydatków. O ile to przypuszczenie jest słusznem, trudno zadowolad. Może stosunki komunikacyjne podczas ciepłej pory roku są wygodniejsze, wskutek czego częściej jest sposobność do picia... z innymi.

Bez względu na to, czy spożebowanie alkoholu większem jest w lecie, czy w zimie, to jedno jest rzeczą pewną: szkodliwy wpływ alkoholu daleko silniej występuje w lecie, niż w zimie. Mózg nasz i wogóle cały nasz organizm daleko mniej znosi alkoholu w lecie, niż w lecie.

Nie przypadkowo to zapawne zbieg okoliczności, że choroby umysłowe daleko silniej występują w czasie pięknej pory roku i że samobójstwa zdarzają się w lecie daleko częściej niż w zimie.

Pewnego związku między większą liczbą wypadków alkoholizmu w lecie, a obłędem i samobójstwami zaprzeczć niepodobna. Również fakt, iż w lecie popełnianych bywa więcej zbrodni i przestępstw, można wytłumaczyć szkodliwym wpływem alkoholu podczas lata.

Jeżeli się chce położyć skuteczną tamę alkoholizmowi, to trzeba się o to starać, aby właśnie na lato wynaleźć jakiś inny napój. Uczeni zalecają zimną herbatę, która z dodatkiem cytryny lub octu nietylko gasi pragnienie, ale i orzeźwia.

Z izby sądowej.

(Sprawa tłumackiej cukrowni.)

Lwów 9 czerwca. W czwartek po południu przesłuchano p. Feliksa Tomżyńskiego, kasyera dóbr tłumackich. Pytano go o szczegóły kasowe.

W piątek rano przesłuchano najprzód w dalszym ciągu p. Tomżyńskiego, a potem p. Mażyka z Pragi, dyrektora fabryki maszyn, który miał też udział w ukrowni tłumackiej. Mażyk na ogół seznawał dość korzystnie dla Gumińskiego.

Po tem rozprawę odroczone.

Czas odnowić przedpłatę!

Przedpłata na „Gaz. Nar.”

	wynosi:		
	w Lwowie	na prowincyi	
miesięcznie	1 zł. 50 ct	2 zł.	
kwartalnie	4 „ 50 „	6 „	
półrocznie	9 „ —	12 „	

KRONIKA.

Lwów dnia 9 Czerwca.

Wiadomościel z dworu. W Bozenie był w czwartek arcyks. Franciszek Ferdynand w zastępstwie cesarza na uroczystości poświęcenia jubileuszowego kościoła Serca Jezusowego. Arcyksięcia powitano owacyjnie.

Zaplaki osobiste. Książę Biskup-nominat Szeptycki wyjechał na dni kilka do Krystynopola.

Mianowania. Minister skarbu zamianował rezydentów rachunkowych: Władysława Kiernickiego, Piotra Glazera, Jana Lachmunda, Teofila Nestorowicza, Juliana Desagę-Jezińskiego i Jana Męciszkiego — radcami rachunkowymi w okręgu służbowym lwowskiej krajowej dyrekcji skarbowej.

Z armii. Cesarz sądził przeniesienie generała artylerji i komendanta 9 korpusu artylerji z Josefstadu Emanuela Mertya na własną jego prośbę na emeryturę i kazał mu wyrazić swoje zadowolenie z jego wiernej służby, zamianował feldmarszałka porucznika Hugona Klobusa komendantem tego korpusu, sądził przeniesienie generała majora Gustawa Stingla, brygadiera z Litomierzyc na własną jego prośbę na emeryturę, kazał mu wyrazić swe zadowolenie i nadał stopień feldmarszałka porucznika a honores, a następującego zamianował pułkownika Rajmunda Gerba.

Centralny komitet przedwyborczy obędzie d. 14 b. m. o godzinie 4 popołudniu w towarzystwie kredytowem ziemskim posiedzenie w sprawie wyboru posła do rady państwa z gmin wiejskich okręgu wyborczego Sanok-Brzozów-Lisko, na którym wysłucha także zdania mędzów zaufania z owych powiatów.

Examin dojrzałości w ruskiem gimnazjum we Lwowie złożyli: Z. Wieliczkowski, I. Wilożyński, S. Hanuszczak, W. Glucho-wicki, S. Glowicki, W. Huszar, T. Hul, R. Humeniuk, Z. Kordasiewicz, N. Kunicki, P. Kurdydyk, M. Kuryłow, S. Lewicki, S. Pryp-les, I. Sawicki, W. Sawozak, I. Skrzyposuk, M. Sobolta, I. Ciorchow, I. Czajkowski A. Czarniecki.

Ze sfer kolejowych. Puszczono po Lwowie pogłoskę, że dyrektor lwowski p. Wiersz-bicki myśli już nie długo podać się na emeryturę, że jego następcą będzie generalny inspektor austriackich kolei żelaznych p. S. Bybioki.

Wybór do rady państwa. Namiestnictwo rozpisale wybór uzupełniającego posła do izby deputowanych rady państwa z kurji gmin wiejskich okręgu wyborczego: Sanok-Brzozów-Lisko po śp. Josefa Wiktorze, na dzień 7 lipca 1899.

Uroczyste triduum ku uroczczeniu Najś. Serca P. Jezusa zaczęło się we Lwowie w pią-

tek. W katedrze łacińskiej odbywają się uroczyste uroczyste niespory z wystawieniem Najś. Sakramentu, w niedzielę, jako w dniu ostatnim, niespory te celebrowad będzie ks. arcybiskup Morawski. W katedrze ormiańskiej odprawił w piątek ks. arcybiskup Isakomiz pontyfikalną mszę św. a kazanie wypowiedział ks. Czenoz. Podczas nabożeństwa wykonał chór uczenie szkoły PP. Benedyktynek ormiańskich kilka utworów, cała zaś szkoła, przeważnie w bieli tworzyła szpaler przed głównym ołtarzem. W kościele OO. Jezuitów odprawił mszę św. ks. infułat Zabłocki, a wieczorem odbyła się uroczysta procesya i kazanie, wygłoszone przed kościołem.

Książę biskup Puzyna przerywa swą wizytacyę kanoniczną i powraca w sobotę po południu do Krakowa. W niedzielę, dnia 11 bm. odprawi książę biskup o godz. 10 rano w kościele Najś. Panny Maryi uroczystą mszę i dokona aktu poświęcenia się Najświętszemu Sercu Pana Jezusa. Kazanie wypowie podczas uroczystości O. Henryk Jackowski.

Lewakowski rediivus. Ludowy, jak donosi Kurjer Lwowski, „uprosili dr. Lewakowskiego, aby ubiegał się o mandat poselski z gmin wiejskich okręgu sanockiego, rozpisany w miejsce śp. Josefa Wiktorza. Głos narodu słuszenie z powodu tego pisze:

„Wiadomości o tej kandydaturze napelnia nas zdziwieniem, przedewszystkiem dlatego, że sądziliśmy, iż p. Lewakowski po swojej działalności politycznej w kraju, uwolnił raz na zawsze Galicyę od swoich politycznych skoków w Kolo polskie i po za Koło. Oczekiwaliśmy raczej pamiętników p. Lewakowskiego (wszystcy wielcy ludzie usuwający się z widowni piszą pamiętniki) niż jego kandydatury. Widocznie jednak ceuje p. Lewakowski jeszcze „wole Bożą” do palnińcia kilku mówek i wniesienia szeregu interpelacyi o konfiskaty Kurjera i Przyjaciela Ludu i dlatego wsiadł w łódź, której ster dzierży Wysłouch, a wodę cisznąą się do wnętrza przez szpary wyrzuca gorliwie „dzielnij Stajpinski” i jedzie odważnie na metę „uczciwej agitacyi”.

„Postawienie tej kandydatury odsłania jasno dno duszy meneratora stronictwa ludowego, który chłopskich głosów bez wahania gotowi są użyć do prania honoru politycznego zagasyłych gwiazd, do zadowolenia ambicyj wyeliminowanych z życia społeczno-politycznego „meneratorów” bez względu na to, że ludzie ci i z wieku i z braku energii i z braku wiedzy nie mogą dla ludu i dla stronictwa nalezyćce pracować. Ale czyż idzie tu o pracę dla ludu i dla społeczeństwa wogóle? Prócz garstki włóciarsk w sanockiem nikt chyba temu nie uwierzy, tak jak nie wierzą w to sami agitatorzy p. Lewakowskiego i ich kandydat. Z ogólnego punktu widzenia sądząc, może nawet kandydatura p. Lewakowskiego jest dodatnim czynem ludowców, bo przyczyni się do tem przedsięwzięcia oczu włóciarsztwa, że jego opiekunowie inne mają usta, a inne serca, że mówi się o interesach ludu, a idzie w istocie o interesy jednostek i klikki”.

Personal teatru lwowskiego wybiera się d. 5 lipca do Krynic na dwa miesiące. P. Kamiński kończy swoje występy we Lwowie w poniedziałek, a we wtorek szacnie je p. Ładnowski. Operetka lwowska, bawiąca w Warszawie zamierza tam wystawić „Zolnierza królowej Madagaskaru” podłożonego pod lekką muzykę p. Kuczkiewicza

W cyrku lwowskim, w którym przedstawienia ciągle są zajmujące dzięki coraz innym nowościom, będą raz na tydzień dawane też przedstawienia po południu, aby i dzieci mogły być czasem w cyrku. Wieczorem nie mogą być, bo przedstawienia wieczorne kończą się prawie o jedenastej. Popołudniowe przedstawienia będą dawane w sobotę, bo poliya nie pozwoliła na dawanie ich w niedzielę. Przekonano się mianowicie, iż z cyrku słyhać w pobliskim kościele OO. Franciszka nów bardzo głośno muzykę i nawet oklaski, a toby przeszkadzało w niedzielę po południu niesporom.

Wyborem sejsłym na członka rady miejskiej między dr. Lilienem a p. Makowiczem zainteresowali się w piątek wyborcy lwowscy o tyle, że do południa oddano 1500 kart głosowania.

Emilia Mniszek Tchórznicka wdowa po śp. Konstantym, b. dyrektorze krakowskiej filii banku hipotecznego i właścicielu dóbr, matka dra Aleksandra Tchórznickiego, prezydenta lwowskiego wyższego sądu krajowego i p. Lipskiej, umała we Lwowie w nooy na piątek przeżywszy lat 78. Zmarła odnaczała się nadzwyczajnie zaletami serca i umyślu, to też pozostawia po sobie szczerzy żal ogólny. Ze wszystkich też sfer otrzymał oiętko dotknięty tą stratą dr. Tchórznicki wyrazy współczucia i żalu. Pogrzeb śp. Tchórznickiej odbędzie się w niedzielę o 6 popoł. z domu żałoby ul. Kościuszki 20.

Z Brodów piszą nam: Wybór pana Oktawa Sali prezesem rady powiatowej w Brodach został zatwierdzony. Życzymy panu marszałkowi, aby nadal w pełni sił i zdrowia piastował ten urząd szacowny, który specjalnie w tutejszym powiecie wymaga energii, gdy jeszcze jest wiele do uporządkowania. Jak wiadomo, pan Sala przyczynił się nie mało do podniesienia powiatu, za oo mu wdzięczni jesteśmy, wspomnę choćby nawiasem o budowie wielkiego mostu na Stryrze w Szozurowicach, gdzie dawniej przejazd promem był nader utrudniony. Mamy nadzieję, że pan marszałek zechce również zarządzić rychłe utworzenie nalezytej komunikacyi między Brodami, Lefniowem, Szozurowicami i Badiśchowem, jak to jest projektowane przez budowę bitego gościca. Oczęś bowiem tego powiatu jest jakby odcięta od świata, gdyż w promieniu 3, względnie 5 mil nie ma gościca, ani kolei pomimo licznych majątków o urodzajnej glebie, gorzełki i lasów. Zbytecznem byłoby wspominać, że przez połączenie bitym gościcem powyższych miasteczek, bardzoby zwiększył się ruch handlowy, a tem samem wartość produktów rolnych zyskałaby w oenie, czego nie ma przy dotychczasowych warunkach, gdyż komunikacya jest niemożliwa. Ciągle czyta się w dziennikach o otwarciu i budowie coraz to nowych kolei lokalnych w innych powiatach, gdzie już są

liczne gościńce i prawdziwie zaszczoć można tym wybrańcom losu, którzy mają tak ułatwioną komunikację. W tej części kraju nawet bieżącej drogi nie ma w pobliżu, lecz oddalona o 3, względnie 5 mil, od w dzisiejszych czasach jest anomalia. Rozpoczęto już wprawdzie budowę gościńca z Brodów w kierunku Lesniowa, lecz postępuje to nader powoli, zapewne z braku funduszy. Udajemy się z prośbą do pana marszałka, aby rozmyślił wyjednać na ten cel zapomogę w Wydziale krajowym, lub też pożyczkę i zarządził przyspieszenie tej jedynej komunikacji możliwej ze światem, przeczono zaskarbić sobie trwałe uznanie i wdzięczność mieszkańców tej części powiatu.

(A. W.)
Pożar ogarnął w czwartek wieś Kutkowiec pod Tarnopolem, a z Tarnopola przybyła na ratunek straż ogniowa.

Proces o rozruchy boryslawskie z 10 maja, odbędzie się przed sądem obwodowym w Samborze. Trzej robotnicy: Konrad Głowacki, liczący lat 21, stanu wolnego, Jędrzej Grabowski, lat 26, żonaty i ojciec jednego dziecka, oraz Samuel Fink, lat 58, ojciec sześciorga dzieci, staną przed sądem, обвинieni o popalenie zbrodni z § 87 u. k. i występku z § 282 u. k. Zajęcia są zbyt świeże, aby je szczegółowo przypominać. Kilku robotników, pozbawionych od dłuższego czasu zajęcia, dopuściło się ekscesów przed lokalem zarządu kopalni towarzystwa francuskiego. Ci trzej mieli się zachowywać najbardziej wyzywająco.

W Kolonij zarysowała się wieża ratuszowa u samej podstawy. Znajdujący się w tej wieży sklep rękawicznika, zamknięto.

Na prezydenta m. Krakowa na nowy okres sześciolaty partya liberalna, oraz izraeliści popierają kandydaturę p. Friedleina. Kontrkandydatem o ile słyhać, ma być p. Jędrzej hr. Potocki.

Festyn wiejski. Dnia 4 bm. odbył się w posiadłości p. Augustynowicza w wsi Woszczakach pod Budakami festyn ludowy. W skład programu weszła kawkalkata, wysięgi konne włościan, korsa kwiatowe, konkurs piękności etc. Liczne grono osób uczestniczyło w zabawie. Festyn zakończono spalaniem ogni sztucznych.

Rulny kościółka podomnikańskiego w Oświęcimiu które do niedawna jeszcze przez znaczone były na zagładę, zamartwychpowstały, zamieniając się — dzięki zgromadzeniu Salezjanów, które się w Oświęcimiu osiedliło — w wspaniałą świątynię Pańska. Nie mniej jak 60 ludzi pracuje skrzętnie nad odbudowaniem tych ruin, co stanowi jednak tylko początek zbawiennej działalności księży Salezjanów, którzy prócz odbudowania kościoła, mają tam zbudować wielki zakład wychowawczy dla 800—1000 opuszczonych dzieci i sierot. Los tego zakładu wychowawczego nie jest jeszcze zabezpieczony, gdyż właśnie loterya, która będzie miała milion losów po guldenie a każdy drugi los będzie wygrywał — ma dać fundusz na budowę zakładu. Dla Galicyi instytut ten będzie mieć znaczenie zakładu rzemieślniczo naukowego, w którym młodzież otrzymywałaby chrześcijańskie wychowanie i sposób do życia na przyszłość, — dla zaboru pruskiego prócz tego będzie miał jeszcze znaczenie ożyto polskiego kolegium, w którym przełożeni z całą gorliwością zajmą się wpaianiem w swych wychowanków ducha miłości i przywiązania do ojczyzny, którego nieprzyjaciele nasi starają się wyrugować. Delegatem zgromadzenia i dyrektorem budowy zakładu i kościoła, jest ks. Franciszek Trawiński, który już za to, co dotychczas zdziałał, zasługuje na ogólne uznanie a że społeczeństwo nasze poprze i dalsze jego usiłowania, wątpić nie można.

Z Poznania donoszą, iż w wyborach uzupełniających do sejmiku pruskiego w okręgu szamotulsko-międzychodzkiem wybrany został radca regencyjny Blankenburg z Frankfurtu nad Odrą 226 głosami, podczas gdy polski kandydat Karol Sozaniecki z Poznania otrzymał tylko 98 głosów.

Również nieomyślnie wypadły dla nas wybory uzupełniające do sejmiku w okręgu ohojnicko-uzielichowskim w Pruszech Zachodnich. Wybrany tam został kandydat konserwatywistów landrat Kersten 275 głosami. Polski kandydat p. Władysław Wolszlegier otrzymał 200 głosów, czyli o 5 głosów więcej, aniżeli w poprzednich wyborach. Katolicy niemieccy nie połączyli się z Polakami, lecz oddali swe głosy Gehrtowi.

O imiona polskie. Ślusarz zamieszkały w Berlinie p. Maksymilian Woszczyński zgłosił w urządzenie stanu cywilnego narodzin swego syna, a jako imiona dziecka podał „Wojciech Władysław”. Odnośny urzędnik nie chciał jednak imion tych zapisać w rejestrze, wywodząc, że p. Woszczyński powinien je podać w języku niemieckim. W skutek tego p. Woszczyński zwrócił się do sądu ziemianckiego, który wydał wyrok dla niego korzystny. Wyrok ten w tłumaczeniu brzmi:

„W sprawie dotyczącej zapisania imion urodzonego w dniu 19 kwietnia 1899 syna ślusarza Maksymiliana Woszczyńskiego w Berlinie do rejestru urodzin królewskiego urzędu stanu cywilnego XII b. w miejsc, na sążalenie ślusarza Woszczyńskiego z d. 7 maja 1899, zważywszy:

„iż wybór imion dziecka przysługuje ojcu tegoż i tenże o tyle tylko jest ograniczony, że nieprzystojne albo rażące imiona są wykluczone;

„iż ogłoszone przez żalającego się do zapisania imion jego syna „Wojciech Władysław” nie dają powodu do żadnej wątpliwości;

„iż konieczność prowadzenia rejestrów w języku niemieckim nie wyklucza wyboru imion w obcym języku, ponieważ poświadczanie, że takie i. t. p. zostało nadane, dzieje się zawsze w niemieckim języku

„wzywa się królewski urząd stanu cywilnego XII b. w Berlinie, aby ogłoszone przez żalającego się do zapisania imiona „Wojciech Władysław” syna jego, w dniu 19 kwietnia 1899 r. urodzonego, w rejestrze narodzin zapisał.”

„O takie nawet drobiazgi walczyć potrzeba z rządem pruskim!

List Sienkiewicza. Henryk Sienkiewicz wystosował do księcia Uchtomskiego, redaktora „Petersb. Wiadom.” następujący list po francusku:

„Mości Książę! Obchodzicie jubileusz największego waszego poety wśród nader smu-

tych dla was okoliczności. Głód sroży się w waszych prowincjach, a dzieci waszych włościan mrą z braku pożywienia i ze szkorbutu. Niedola tych dzieci wzruszyła mnie i nasunęła mi myśl, że najlepszym sposobem uoczenia pamięci waszego poety, a zarazem przyjaciela naszego Mickiewicza, jest przyjazd w pomoc choćby skromnym datkiem tym, którzy cierpią i wyciągają ręce po ratunek. I w tej myśli zwracam się do Pana z prośbą, byś zechciał w swoim uociwym i odważnym dzienniku ogłosić moją następną propozycję:

Od kilku lat rozmaite pisma rosyjskie podawały przekłady moich utworów, a wielu księgarzy drukowało je w osobnych wydaniach. Oczywiście i pisma i wydawcy nie byłiby tego czynili, gdyby przynosiło im to straty, nie zaś zyski. Na powiększenie tych zysków mogło wpłynąć i to, że nigdy nie umiałem się o honoraria i nigdy żadnych nie otrzymywałem. Ale o to zdarsza się sposobność, z której samierzam skorzystać. Niechże z okazji jubileuszu waszego poety każdy z wydawców, który drukował moje utwory, ofiaruje osą na mrące z głodu dzieci. Niechaj ofiaruje, ile sam chce i ile mu jego uczucie nakáže. Było ich tylu, że przy dobroci serca, o której brak nie mam powodu nikogo podejrzawać, zbierze się suma, która potrafi otrzeć niejedną łzę i uratować niejednego ginącego.

Nie chcąc jednak być posiadaczem, że pragnę być wspaniałomyślnym cudzym kosztem, dołączam od siebie rubli 50 z prośbą, by były one użyte przedewszystkiem na ratunek nieszczęśliwych dzieci.

Pragnę również zaznaczyć bardzo wyraźnie, że nie czynię tego w imię żadnej polityki, ani żadnej umowy, gdyż w stosunkach w których chodzi o przedewszystkiem o sprawiedliwość, nie może być o czem innym mowy. Postępek mój wypływa jedynie z chęci uoczenia waszego poety, tak jak i wasi pisarze uciesili naszego — i z poczucia, że jestem synem narodu, który od wieków nosi wysoko sztandar kultury chrześcijańskiej i chodził zawsze wskazaniami przez nią drogami.

Zechciej przyjąć, książę, wyrazy etc. Henryk Sienkiewicz.

Liczba członków rady robotniczej ustanowionej w Wiedniu została pomnożona, a mianowicie przyznano też krzesło w radzie jednemu urzędnikowi ministerstwa sprawiedliwości i urzędnikowi najwyższej rady sanitarnej, a nadto pomnożono liczbę członków, mianowanych przez ministra handlu o 6 tj. po dwóch z każdej z trzech grup: przedsiębiorców, robotników i zawodowych znawców.

Proces o tajne spryskiwanie i przekroczenie ustawy prasowej odbył się w Gracon przeciw zauspendowanemu asyulantowi w sądownictwie Fraissowi Polzerowi emerytowanemu profesorowi. Oba uwolniono od zarzutu tajnego spryskiwania a tylko za przekroczenie ustawy prasowej skazano obu na grzywnę.

Grabarz pruskiego cmentarza został uwieziony pod zarzutem zbrodni, popełnionej na świeżo zakopanych zwłokach. Rozkopywał je i sprzedawał kości ludzkie. W mieszkaniu jego znaleziono stopy całe takich świeżo wykopanych kości.

Zdłżenie w Niemczech dochodzi do straszliwych granic, jak w żadnym innym państwie. Dzień za dniem podają dzienniki różno tego rodzaju wiadomości. Teraz donoszą z Mienii (Mnissen): Mielimy tutaj w Zielone świątki studentów ze związku barwistych gimnastycznych towarzystw akademickich. Odwiedziny te pozostają nam na długi w pamięci. Miewamy często gości i wcale nie jesteśmy filistrami, ale wybrki tych młodych ludzi wywołały straszne oburzenie. To przecież nie żadna chluba dla „obywateli akademickich”, gdy prawa gościnności tak dalece nadużywają, że cała policja miejska musiała wyruszyć, aby przywrócić ład i spokój. Targnięto się nawet na pomniki miejskie i uszkodzono, niszczono nawet meble gospodarzy, którzy ich w gościnę przyjęli. Tego przecie nie można się było spodziewać po ludziach, którzy się oddają naukom wyższymi i później mają w państwie piastować posady odpowiedzialne.

Kilka dni temu odbył się przed II berlińskim trybunałem karnym proces ohydny. Powołano przed krakki sądowe osmańców uczeni i uoczenie szkoły ludowej i pięciu terminatorów z Alt Landsbergu, oskarżonych o cały szereg uczynków rozpusty. Sprawa się wykryła, gdy wytoczono proces pewnemu staremu rozpustnikowi. Odwołaniem fakt po fakcie, przedstawiający w strasznym świetle te działy szkoły ludowej. Tych dwadzieścia trzy oskarżonych miało po przeszło 14 lat wieku, ale wiele innych ohłopów i dziewcząt, niemających nawet 12 lat wieku, musiano pozostawić rodzicom do ukarania. Na świadków powołano burmistrza, superintendenta (dziekana protestanckiego), dyrektora szkoły i pastora zamkowego. Superintendent błagał o łagodną karę, ponieważ i rodzic i dzieci już poważnie upominano. Omiom oskarżonych całkiem uwolniono, reszta uznano winnymi, ale puszczono bez kary, ponieważ popełniając uczynki nie byli dostatecznie świadomymi ich karygodności. Dwoje z tej drugiej kategorii oddano do zakładu poprawczego a resztę oddano rodzicom.

Zmarli. W Haliczu zmarł 1 b. m. dr. Adolf Ząbecki, tamtejszy adwokat krajowy, przeżywszy lat 85. Zmarły był członkiem rady miejskiej, wiceprezesem „Czytelni ludowej” należał do wydziału oohotniczej straży ogniowej itd. a piękny jego charakter, skrzętność i czynne życie zjednały mu ogólny mił i szacunek, to też nie dziwnego, że w oddaniu ostatniej posługi wzięło udział niemal całe miasteczko i wielka część okolicznego obywatelstwa.

Z teatru. Znow inny świat roztoczył przed nami p. Kamiński w „Panu Dyrektorem” — antpody świata „Łapowników” i „Rezerwora”. Jakże różne światy, a jednak jak wiele punktów mają stycznych — tylko tam brak cywilizacji, zdziwienie, tu zaś przerażenie. Punktami styczonymi brudy tu i tam...
Postać „Pana Dyrektora” w interpretacji p. Kamińskiego była znow małym arcydziełem od stroju począwszy, skończywszy na najdrobniejszych szczegółach gry.
Inne role odwzorzyli dość udatnie p. Go-

styńska, Stachowiczowa, Kwicońska i p. Feldman, Kliszewski i Wostrowski.
Dr. Eug. B.

Repertuar teatralny.
W sobotę (wznowienie) „Flipota” komedya w 3 aktach Lemaitra. Piąty występ Kazimierza Kamińskiego.
W niedzielę o pół do 4 popoł. „Wojna z żonami” krotokhwiła w 3 aktach Hennequina.
W niedzielę wieczór na ogólne żądanie po raz drugi „Łapownicy” komedya w 5 aktach Ostrowskiego, szósty i przedostatni występ K. Kamińskiego.

Kalendarz.
W sobotę d. 10 czerwca Małgorzaty — Fteodozy M.
W niedzielę d. 11 czerwca Barnaby — Izakyya.

Potęga przemysłowa Niemiec.

Handel i przemysł niemiecki podniósł się w ostatnich paru dziesiątkach lat do tego stopnia, że się z nim takie nawet potęgi przemysłowe, jak Anglia, Francja i Ameryka liczyły dziś muszą. Niema niemal gałęzi wytwórczości, w którejby konkurencyja Niemiec nie była już groźna tym starym, okrzepłym ogniskom fabrycznym.

Bacznici i przewidujący Angliacy raz wraz zwracają niespokojne oko na stronę Niemiec i usiłują zbadać przyczyny tego ciągłego i szybkiego wzrostu. I oto przekonali się, że przemysłowa potęga tkwi tu głównie w doprowadzeniu do najwyższego stopnia doskonałości wykształceniu ogólnem i specjalnem, które jako pierwszy warunek postawiło utrzymanie w ciągłej łączności między pracą wytwórczą a pracowniami badawczy i uczonymi Politechniki niemieckiej prym dziś trzymają w świecie oalm, a dla przemysłu miejscowego są trwałym fundamentem. Naród niemiecki ma dziś poczucie swej potęgi na tem polu i dumny jest z tego, że go stawiają innym jako wzór do naśladowania.

Uczony profesor niemiecki Ostwald w jednym z przemówień swoich wskazał jako główną przyczynę wzrostu przemysłu ojczystego tę okoliczność, że ma on na swoje usługi doskonale zorganizowany system wykształcenia technicznego.

To jednak jeszcze nie wszystko: są względy o wiele ważniejsze, które w ostatnich czasach życie samo wysuwa na plan pierwszy. Mamy tu na myśli zasadę, że dla rozwoju ekonomicznego kraju, konieczną jest rzeczą postawić majstra równie jak i robotnika w takich warunkach, ażeby praca ich przy minimalnym zużyciu sił dawała największe możliwe rezultaty. W narzędzie, odbyte niedawno w sprawie podniesienia rzemiosła, brali udział przedstawiciele rządu, kupcy, przemysłowcy, kierownicy szkół rzemieślniczych i przemysłowcy, przesyłowcy związków robotnych itd.

Ostatecznie wszyscy przyszli do wniosku, że niezbędnym warunkiem dla rozwoju przemysłu jest podniesienie zdolności wytwórczej rzemieślnika i majstra. Dla osiągnięcia tego postanowiono przedsięwzięcie następujące środki:

- 1) Zorganizować w Hanowerze wykłady, któreby dla majstrów i rzemieślników umożliwiły udupnienia swoich wiadomości z mechaniki i nauczyły ich, jak zakładać i prowadzić przedsiębiorstwa przemysłowe, jak obchodzić się z maszynami i instrumentami itd. Wykłady obejmowały powinny również: naukę prowadzenia ksiąg handlowych i korespondencyi handlowej, układanie kosztorysów, rysunki i inne wiadomości praktyczne.
- 2) Nadzór nad kursami obejmuje komisya złożona z przedstawicieli miasta, izby handlowej i związków robotnych.
- 3) Na razie otwarte być mają kursy dla rytmowników, ślusarzy, szewców i krawców.
- 4) Niezależnie od opłaty za wykłady zostają uwolnieni.
- 5) Na wykłady przyjmowani być mogą oty tylko majstrowie i podmajstrowie, których praktyczne i teoretyczne przygotowanie pozwala przypuszczać, że słuchanie wykładów przyniesie im korzyść w przyszłym zawodzie.
- 6) Środków na utrzymanie kursów dostarcza rząd, miasto, związki robotne, izba handlowa i inne w sprawie tej zainteresowane zakłady.
- 7) Przy kursach urządzoną być winna stała wystawa maszyn i instrumentów używanych w rozmaitych gałęziach przemysłu.

Organizacya tych kursów w Hanowerze jest dopiero pierwszym krokiem na drodze ciągłych starań o rozwój przemysłu. Z biegiem czasu szkoły podobne otwarte będą we wszystkich ogniskach przemysłu.
Tak więc Niemcy, mimo powodzenia na polu przemysłu, nie ustają w dalszej pracy. Nie trzymują i niezadowolają się, że dziś już zajmują pierwszorzędną stanowisko ekonomiczne, ale dokładają wszelkich środków, ażeby iść naprzód po drodze, która zaprowadzi ich ma do opanowania rynkami handlowymi świata. Rozumieją oni, że w czasach dzisiejszych, kiedy praca w życiu społeczeństw zajmuje miejsce coraz większe i coraz wyższe, postępek techniki i w ogóle wytwórczość nabiera coraz donioślejszego znaczenia.

Przesilenie.

(Tel. „Gaz. Nar.”)
Wiedeń d. 9 czerwca.
Baron Chlumecky konferował wczoraj przez 2 godziny z Thunem, poczem udał się do p. Szella, z którym również dłuższy czas się naradzał. Jeden z dzienników doniósł, że bar. Chlumecky porjera usilnie przyjdzie do skutku kompromisu w sprawie ugodowej.

Budapeszt 9 czerwca.
Jak donosi „Budapester Correspondens” z Wiednia hr. Thun i Szell mieli wczoraj popołudniu wspólną naradę.

Wiedeń d. 9 czerwca.
Cesarz przyjmował wczoraj hr. Gołuchowskiego, hr. Thuna i Szella, każdego na osobnej dłuższej audyencyi.

Wiedeń d. 9 czerwca.
Cesarz przyjął dziś Szella na dłuższej audyencyi prywatnej. Szell konferował następnie z ministrem spraw zagranicznych hr. Gołuchowskim.

Wiedeń 9 czerwca.
Węgry, jak mówią, w rokowaniach z hr. Thunem już się zgodzili na to, aby wspólność banku austro-węgierskiego trwała tylko do r. 1908, a oprócz tego czynią różne inne ustępstwa Austrii, a na razie drobne tylko i formalne.

Telegramy i telefonematy

Petersburg 9 czerwca.
Na onegdajszym, uroczystem posiedzeniu akademii umiejętności, poświęconem pamięci Puszkina, przez akademii w. ks. Konstanty Konstantynowicz odczytał następujący telegram od cara: „Nie mogąc osobiście uczestniczyć w uroczystym na cześć wielkiego Puszkina posiedzeniu akademii, sercem i duchem biorę udział w obchodzie, który cała Rosya w tym dniu zjednoczył. Mikołaj.” Równocześnie car zarządził ustanowienie fundacyi Puszkiniowskiej, którą kasa państwowa ma zasilać corocznie kwotą 16 000 rubli. Przewodniczący podał także do wiadomości, że rząd przyjął na siebie opiekę nad utrzymaniem grobu poety.

Belgrad 9 czerwca.
Kola oficjalne nazywają śmieszna plotką doniesienie jednego z pisu budapeszteńskich, jakoby król Aleksander serbski miał zamiar poślubić swoją kuzynkę.

Rzym 9 czerwca.
Senat przyjął poprawiony budżet po 30 czerwca 1899, zamykający się 3 milionami lir nadwyżki. Minister skarbu oświadczył, że odrodzenie finansowe kraju postępuje naprzód zadowalająco; stan skarbu jest pomyślny, nie ma więc potrzeby nakładać nowych podatków. Minister zapowiedział zniesienie podatków.

Paryz 9 czerwca.
Sąd cywilny zatwierdził przychylnie podanie pani Esterhazyowej, żądającej rozwodu. Potwierdza się wiadomość, że rozprawa przeciw Christianemu odbędzie się we wtorek przed sądem policyi poprawczej.

Paryz 9 czerwca.
Izba deputowanych przyjął jej zaświadomień wczoraj, że od prezydenta izby posłów parlamentu włoski go otrzymał telegram z wyrazami sympatyi dla Francyi i ubolewania z powodu manifestacyi w Autenil. Dep. Las-es chciał zainterpelować rząd, jak się ma właściwie rzecz z tłumaczeniem depeszy Panizzardego, która odegrała pewną rolę w procesie Dreyfusa-oskarż. Minister Dalcasse oświadczył, że w ministerstwie spraw zagranicznych nigdy nie było różnicy zdań co do tego tłumaczenia. Ponadto rząd nie więcej powiedzieć nie może. Rozprawy nad tą interpelacją w myśl zyczenia rządu odroczono na miesiąc. Tak samo odroczono dyskusyę nad interpelacją nacyonalisty Faura, dotyczącą śledztwa zarządzonego przeciw deputowanemu Lasium. Izba przyjęła następnie wniosek przejścia do porządku dziennego większością 401 głosów przeciw 66.

Paryz 9 czerwca.
Izba deputowanych przyjęła wczoraj bez dyskusyi uchwałoną przez senat ustawę, wedle której w śledztwie wstępnie przed sądem wojennym ma prawo interweniowania obrońca oskarżonego.

Paryz 9 czerwca.
Wiele dzienników zaznacza pogłoskę o rychłym dymisji gabinetu. Prefekt policyi pozwolił na ponowne otwarcie klubu automobilistów: „La France”. Adwokat Dreyfusa Demange oświadczył, że proces Dreyfusa przed nowym sądem wojennym w Rennes odbędzie się prawdopodobnie dopiero w sierpniu.

Londyn 9 czerwca.
W izbie gmin oświadczył wczoraj Chamberlain, że niestety konferencya Millnera z Krügera spełza na niczem, Krüger bowiem odrzucił propozycyę Millnera, a nawzajem propozycyę Krügera zarówno w oczach Millnera jak rządu angielskiego są nie do przyjęcia.
Izba lordów przyjęła uchwałę o darze honorowym 30.000 ft. st. dla Kitchenera baszy.

Haga 9 czerwca.
Sekeya komisji, która w łonie konferencyi pokojowej zajmuje się sprawą uzupełnienia i poprawienia konwencyi brukselskiej co do przepisów obowiązujących państwa w czasie wojny, przyjęła art. 55 z dodatkiem, że państwa neutralne mają przepuszczać przez swe terytorium chorych i rannych armij walczących.

Dział ekonomiczny.

Wiedeński „Związek wierzycieli” ogłasza następujące upadłości: Ignacego Martynowicza właściciela drogeryi z Przemysła, Marjemy Steinhilowowej handlarzki towarów mieszanych z Mielnicy, oraz Lejzora Rubin-felda kupca lwowskiego.

Wiadomości giełdowe.

Lwów, dnia 9 Czerwca 1899.
Akeye za sztukę: Kolei gal. Karola Ludwika po 200 zł. m. k. 210-50 do 212-50. Kolei Lwow.-Czern.-Jasak po 100 zł. w. a. 288— do 291-50 Banku hipotecznego po 200 zł. w. a. 384— do 394— Banku kredyt. galic. po 200 zł. w. a. — do —. Akeye garbarni Berezowskiej po 100 zł. 205— do 212—.
Listy zastawne na 100 zł.: Banku hipot. gal. 4% koronowe 98-50 do 97-30. 5% i 10% prem. 110-20 do 110-90. 4 1/2% los. w 50 latach 100— do 100-70. Banku krajowego 4 1/2% los. w 51 latach 100-80 do 101-50. Banku krajowego 4% los. w 57 latach 98— do 98-70. Towarz. kredyt gal. ziemsk. 4% (I emisja) 97-50 do 98-20. 4% los. w 41 lat. 97-50 do 98-20, 4% los. w 56 latach 95-90 do 96-60.
Obliży za 100 zł. Galic. funduszu propinajnego 4% 98— do 98-70. Bukow. funduszu propinajnego 5 1/2% 102-50 do —. Kom. banku krajowego 5% w. a. II. em. 102— do —. Pożyczka krajowa 6% w. a. 104— do —. 4 1/2% 100-60 do 101-2—. 4% obliżycy kolejowej Banku krajowego 97-50 do 98-20 za 100 nom.
Losy: Losy miasta Krakowa 2-75 do 28—. Losy miasta Stanisławowa 55— do —.
Akeye: Druk. cesarski 5-64 do 5-74. Napoleondur 9-52 do 9-62. Polimpera 9-50 do 9-60. Rubel rosyjski srebrny 1-23 do 1-27—. Rubel rosyjski papierowy 1-27-40 do 1-28-40. 1-00 marek niemieckich 58-75 do 59-15.
— Bankru dnia 9 czerwca. Zamknięcie giełdy: Baskrioty austriackie 169-80. Spirytus 39-80 marek. Austriackie kredyty —, Disc. Commandit —.
— Paryz dnia 9 czerwca. Zamknięcie giełdy: Trzyprocentowa renta 102-10. Mąka 43-65.
— Frankur. dnia 9 czerwca. Gielda wieczorna: Austr. kredyty 225-80, kolej państwowa —, alpijny —, Disconto 199-20 Laura 273-60.
Wiedeń dnia 9 czerwca. (Telegram Gaz. Nar.) Zamknięcie giełdy o godzinie 2 minut 30 po południu Akeye zastaw. Kred. 360-25, węgierskie zakład. kredy. 388-0, Anglobanku 152-50, Unionbanku 323-25, Banku dla krajów koronnych 240-50, Bankweryjny 278-50, Bodan. kredyty 478-50, Gal. Banku hipot. 388—, koleji państwowych 389—, kol. południowej 67-50, tramwaj 491—, kolei Elbthal 263-50, kolei północnej —, kolei czerniowieckiej —, alpijny 239-10, Rima Muranya 309-50, praskiego tow. žel. 123-3—, fabryki broni 209—, tureckie tytoniowe 143-75, oblig. węg. indemniz. 95-10, renta majowa 100-80 austr. renta koronowa 100-45, węg. renta koronowa 97—, 56 l. listy tow. kred. ziem. 96-90, 4-procent listy banku krajow. 98—, 4 1/2-procent listy banku krajow. 100-50, 4-procent listy banku hipoteczn. 98-75, 4 1/2-procent listy banku hipoteczn. 100-25, 5-procentowa lista zast. bank hipoteczn. 110-30, 4-procent gal. oblig. propinac. 97-70, 4-procent gal. pożycz. kraj. z r. 1893 96-50, 4-procent pożycz. m. Lwowa 94—, losy tureckie 65-10, marki 58-92, ruble 127-50.

Z rynków towarowych.
Lwów dnia 9 czerwca. (Przedruk z „Gazety Lwowskiej”): Pszenica gotowa 8-65, do 8-80, pszenica gotowa nowa 8-60 do 8-80, żyto gotowe 6-40 do 6-60, żyto gotowe na terminy 6-40 do 6-60, owies oboczny gotowy 5-90 do 6-30, owies nowo lubo na terminy 5-90 do 6-30, jęczmień pastewny 5— do 5-50, jęczmień browarny, 6— do 7—, groch do gotowania 6— do 7—, wyka 4-60 do 5—, nasienie linsie — do —, nasienie konopne — do —, bob — do —, bobik 4-75 do 5—, brezka 7— do 7-50, konopiny czarna galicyjska 14-45— do 15—, białe 30— do 30—, tymotka 17— do 20—, szwedzka 40— do 55—, kukurudza stara 5-10 do 5-40, nowa — do —, chmiel stary — do —, nowy sz 56 kilo — do —, rzepak 9-50 do 10-25, groch pastewny 5-25 do 5-50.
Spirytus paritas Tarnopol gotowy 15-50 do 15-75, na terminy 14-25 do 14-75, warranty — do —.
Wiedeń d. 9 czerwca. Spirytus 17-80 do 18-20 Nafta galicyjska niezmienniona. Cukier surowy 14-65 do 14-70.

Wiedeń dnia 9 czerwca.
Notowano wczoraj pisenie na wiosnę 0— do 0— pisenie na maj-czerw. 9-28 do 9-30, na jesień 8-82 do 8-94 żyto na wiosnę 0— do 0—, na maj-czerwoc 7-50 do 7-65 na jesień 7-14 do 7-15, kukurudza na maj-czerwiec 4-65 do 4-87, na lipiec-sierpień 4-90 do 4-91, owies na wiosnę 0— do 0—, owies na maj-czerwiec 5-82 do 5-85 na jesień 5-4 do 5-86, rzepak na sierpień-wrzesień 12-70 do 12-80, olej rzepakowy na wrzesień-grudzień 31— do 32—.
Tendencya: silnieżywa.
Pogoda: piękna.
Budapeszt dnia 9 czerwca.
Notowano pisenie na maj — do —, na październik 8-80 do 8-81, żyto na maj 0— do 0—, na październik 6-88 do 6-89, kukurudza na czerwiec — do —, na lipiec 4-63 do 4-64, owies na maj — do —, na październik 5-50 do 5-52, rzepak na sierpień 12-50 do 12-60.
Oferty na pisenie silnie.
Chęć kupna dobra.
Tendencya silna.
Pogoda: piękna.

Nadesłane.
Juz 15 czerwca b. r. nastąpi ciągnięcie losów XX loteryi państwowej, w której gracie mają nadzwyczaj korzystne szanse wygrania sum znaczniejszych. Główna wygrana wynosi 200.000 koron, a oprócz niej wygrywa jeszcze 12.727 losów sumy po 10.000 koron, 5000 i 2000 koron — o czem jużeszy zresztą donosiliśmy. Popyt na losy jest tym razem bardzo żywy, to też każdy dobrzeby zrobił, gdyby w czas los tej loteryi nabył.

Dwie szafy wystawowe są tanio do sprzedania.
Blizsza wiadomość w Administracyi „Gazety Narodowej” ul. Karola Ludwika 3.

